KUDÜS VE MESCİD-İ AKSA’NIN ÖNEMİ:

Kur’an-ı Kerim’de Kudüs ve Mescid-i Aksa:

- **سُبْحَانَ الَّذِي أَسْرَى بِعَبْدِهِ لَيْلاً مِنَ الْمَسْجِدِ الْحَرَامِ إِلَى الْمَسْجِدِ الأَقْصَى الَّذِي بَارَكْنَا حَوْلَهُ لِنُرِيَهُ مِنْ آيَاتِنَا إِنَّه هُوَ السَّمِيعُ الْبَصِيرُ**

- ***Bir gece, kendisine âyetlerimizden bir kısmını gösterelim diye (Muhammed) kulunu Mescid-i Harâm'dan, çevresini mübarek kıldığımız Mescid-i Aksâ'ya götüren Allah noksan sıfatlardan münezzehtir; O, gerçekten işitendir, görendir.***

- قُلْنَا يَا نَارُ كُونِي بَرْداً وَسَلَاماً عَلٰى اِبْرٰهيمَ

- ***Biz de, "Ey ateş" dedik, "İbrâhim için serin ve zararsız ol!"***

- وَاَرَادُوا بِه كَيْداً فَجَعَلْنَاهُمُ الْاَخْسَرينَ

- ***Ona bir tuzak kurmak istediler; fakat biz onları daha çok zarar eden taraf yaptık.***

- وَنَجَّيْنَاهُ وَلُوطاً اِلَى الْاَرْضِ الَّتي بَارَكْنَا فيهَا لِلْعَالَمينَ

- ***Onu da Lût'u da kurtarıp herkes için bereketli kıldığımız yere ulaştırdık.***[1]

---

[1] Enbiya, 2/69-71.

- وَإِذْ قَالَ مُوسَى لِقَوْمِهِ يَا قَوْمِ اذْكُرُوا نِعْمَةَ اللهِ عَلَيْكُمْ إِذْ جَعَلَ فِيكُمْ أَنْبِيَاءَ وَجَعَلَكُمْ مُلُوكًا وَآتَاكُمْ مَا لَمْ يُؤْتِ أَحَدًا مِنَ الْعَالَمِينَ
- ***Maide, 5/20: "Musa milletine şöyle demişti: "Ey milletim! Allah'ın üzerinizdeki nimetini anın. Aranızdan peygamberler çıkardı ve sizi krallar yaptı. Alemlerden hiç kimseye vermediğini size verdi.***
- يَا قَوْمِ ادْخُلُوا الأَرْضَ الْمُقَدَّسَةَ الَّتِي كَتَبَ اللهُ لَكُمْ وَلاَ تَرْتَدُّوا عَلَى أَدْبَارِكُمْ فَتَنْقَلِبُوا خَاسِرِينَ
- ***Maide, 5/21: Ey milletim! Allah'ın size yazdığı kutsal toprağa girin, geriye dönmeyin; yoksa zarar edenler olursunuz."***

İlk Kıblemiz:

- el-Bera b. Azib anlatıyor: "Rasulullah Beyti Makdis (Mescidi Aksa) tarafına on altı ya da on yedi ay namaz kıldı. Rasulullah Ka'be tarafına namaz kılmayı arzuluyordu. Yüce Allah da şu ayeti kerimeyi indirdi:
- قَدْ نَرَى تَقَلُّبَ وَجْهِكَ فِي السَّمَاءِ فَلَنُوَلِّيَنَّكَ قِبْلَةً تَرْضَاهَا فَوَلِّ وَجْهَكَ شَطْرَ الْمَسْجِدِ الْحَرَامِ وَحَيْثُ مَا كُنْتُمْ فَوَلُّوا وُجُوهَكُمْ شَطْرَهُ وَإِنَّ الَّذِينَ أُوتُوا الْكِتَابَ لَيَعْلَمُونَ أَنَّهُ الْحَقُّ مِنْ رَبِّهِمْ وَمَا اللّٰهُ بِغَافِلٍ عَمَّا يَعْمَلُونَ
- ***Bakara, 2/144: "Yüzünü göğe doğru çevirip durmanı görüyoruz. Seni hoşnut kalacağın kıbleye doğru yönelteceğiz. Artık yüzünü Mescid-i Haram tarafına çevir. Ve her nerede olursanız olun yüzünüzü onun tarafına çevirin."***

Kudüs'ün Tarihi:

- Kudüs, ilk kurulduğu günden bu yana Şam diyarının merkezi ve başkenti olagelmiştir. Hz. İbrahim ve Hz. Lut'un Filistin bölgesine gelip yerleşmelerinden itibaren bu bölgenin tümü mübarek kabul edilmiştir.
- وَنَجَّيْنَاهُ وَلُوطًا إِلَى الْأَرْضِ الَّتِي بَارَكْنَا فِيهَا لِلْعَالَمِينَ
- ***"Biz onu (İbrahim'i) ve Lut'u âlemler için mübarek kıldığımız arza (yere ulaştırıp) kurtardık."***[2]
- Bereketli kılınan bu bölgenin mübarek olarak kabul edilmesinin nedeni, Allah'ın hikmetiyle buradan pek çok peygamberin gelip geçmesi ve burada vefat edip defnedilmesi veya meyve ve sebzelerle etrafının bereketlendirilmiş olmasından ileri gelmektedir.

---

[2] Enbiya, 21/71.

Yahudiliğin Kudüs'e Verdiği Önem:

- İsrailoğulları tarafından şehrin krallık ve ibadet merkezi oluşu Hz. Dâvûd'la başlamaktadır (II. Samuel, 6-7; bablar, 24/18-25; I. Tarihler, 21/18-22).
- Mâbedin bulunduğu tepeye Sion tepesi denilmekteydi.
- Hz. Dâvûd'a saltanatının ebediyen devam edeceği vaat edildiğinde bu aynı zamanda krallık ve mâbed şehri olan Kudüs'ün ebedîliğine de işaret sayılmıştır (II. Samuel, 7/13-16).
- Hz. Süleyman zamanında mâbedin inşası Kudüs'e ayrı bir kutsallık sağlamış, bir taraftan Dâvûd'un saltanatının ebediyen devam edeceğine dair Tanrı'nın vaadi, diğer taraftan mâbedin Tanrı'nın ebedî mekânı olarak kabulü şehri kutsallaştırmıştır.

- Mezmurlar’da (Mezmur, 132), ahid sandığının getirildiği Dâvûd şehri (Sion) sadece Rabbin krallık için seçtiği bir şehir olarak değil Rabbin meskeni olarak da takdim edilmektedir.
- Peygamber Yeremya’ya göre Kudüs’e “Rabbin tahtı, adalet yurdu, kutsiyet dağı” denilecektir (31/23; 33/16).
- Mezmurlarda Kudüs hakkında; “Eğer seni unutursam ey Yeruşalim, sağ elim hünerini unutsun; eğer seni anmazsam, eğer Yeruşalim’i baş sevincimden üstün tutmazsam dilim damağıma yapışsın” (Mezmur, 137/5-6) denilmektedir.
- Kudüs, Tanrı tarafından seçilen bir yer kabul edildiği için (II. Krallar, 21/4; Mezmur, 132/13) Kudüs Mâbedi sadece kurbanların takdim edildiği bir mekân değil aynı zamanda hac ibadetinin de yapıldığı yerdir. Çünkü yılda üç defa (Pesah, Şavuot ve Sukkot bayramlarında)

her erkek kurban takdimi için Rabbin huzurunda (mâbedde) bulunmakla yükümlü tutulmuştur (Çıkış, 23/17; Tesniye, 16/16-17).

- Tanrı tarafından seçilmiş olması dolayısıyla Kudüs, Yahudiliğin en yüce değerlerinin ve ümitlerinin simgesi olmuştur.
- Peygamberler ondan övgüyle bahsetmişlerdir. İşaya Kudüs'ü "adalet şehri" diye adlandırmakta ve şeriatın Sion'dan, Rabbin sözünün Yeruşalim'den çıkacağını bildirmekte (1/26; 2/3), Yeremya gelecekte Kudüs'e "Rabbin tahtı" denileceğini, bütün milletlerin onda toplanacağını belirtmektedir (3/17).
- Diğer taraftan Eski Ahid'de onun güzelliği anlatılmakta ve sevgiliye benzetilmektedir (Neşîdeler Neşîdesi, 6/4; Mezmur, 48/2; 50/2). Talmud'da (Sukkot, 51b)
- Kudüs'ü görmeyenin güzel bir şehrin nasıl olduğunu asla bilemeyeceği belirtilmekte, Midraş'ta (Genesis Rabbah, 14, 8)

- Âdem’in Kudüs Mâbedi’nin toprağından, bir başka rivayette ise dünyanın Sion’dan başlayarak yaratıldığı nakledilmektedir. Yahudi şeriatına (Halakah) göre bütün ülke kutsaldır, ancak Kudüs şehri en kutsaldır. Yeryüzündeki en kutsal yer olan ve “kutsallar kutsalı” denilen mekân Kudüs’teki mâbedde bulunmaktadır. Şeriatta Kudüs’ün kutsallığının gerektirdiği emirler ve yasaklar sıralanmıştır (Neusner, V, 15-16).
- M.s. 70 yılında Romalı kumandan Titus Kudüs’ü kuşatmış, bu sırada mâbed ve hemen hemen bütün şehir yanmıştır. Titus, Batı duvarındaki bir bölüm (bugünkü ağlama duvarı) ve üç kule hariç duvarları yıktırmıştır.
- Milâttan sonra 70 yılındaki yıkımın ardından yahudi milletinin hayatında Kudüs daha az rol oynamaya başlamış, ancak mânevî

ihtişamın sembolü ve şeriatın bedenleşmiş şekli olarak varlığını sürdürmüş, ona olan özlem her vesileyle dile getirilmiştir.

- Yahudiler nerede olurlarsa olsunlar ve hangi saatte dua ederlerse etsinler mutlaka Kudüs'e dönmek zorundadırlar. Yemek duasında Kudüs'ün yeniden inşası dileği yer almaktadır. Günde üç defa tekrarlanan Amidah adlı dua Kudüs'e dönülerek yapılmakta, bu duada Kudüs'e dönme, şehri ve Dâvûd saltanatını yeniden tesis etme arzusu ifade edilmektedir. Yıllık üç oruçta Kudüs'ün yıkılışının anısına yas tutulmaktadır.
- Kudüs'ün ibadet hayatındaki önemi yahudi devletinin Mesîh tarafından bu topraklarda kurulacağı inancına dayanmaktadır. Kudüs'ün yeniden inşası ve mâbedin yapılması bunun işaretleridir. Yahudi geleneğine göre yeryüzündeki Kudüs gibi bir de gökte Kudüs vardır. Talmud'da Tanrı'nın yerdeki Kudüs'e girmeden gökteki Kudüs'e girilemeyeceğini

bildirdiği nakledilmektedir. Yahudi dinî literatürünün bir kısmında semavî Kudüs'ün dünyanın sonunda yerdekinin yerini almak üzere ineceği belirtilmektedir.

- Yahudilerde, Kudüs yeniden kurulduğunda ve ölüler diriltildiğinde mâbedin bulunduğu tepeye yakın olduğu için zaman kazanmak ve sıkıntıyı azaltmak amacıyla Zeytindağı'na gömülme arzusu vardır.
- Yahudi Fısıh bayramının seder sofrası ve kefâret günü ibadeti "seneye Kudüs'te" dileğiyle sona erer (Dictionnaire encyclopedique du Judaisme, s. 573).

Hıristiyanlıkta Kudüs'e Verilen Önem:

- Kudüs, İncillerde de önemli bir yer işgal etmektedir. Markos İncili'ne göre Hz. Îsâ, Galile bölgesinde halka tebliğ faaliyetine başlar ve onların olumsuz tavrı üzerine Kudüs'e yönelir, şehre girer ve mâbedi temizler.
- Yahudi otoritelerinin tepkisiyle karşılaşınca şehrin cezalandırılacağını ve mâbedin kirletileceğini haber verir. Şehrin dışında çarmıha gerildiğinde mâbedin perdesi yırtılır.
- Diğer İnciller Kudüs'le ilgili bu bilgilere bazı ilâveler yaparlar. Yuhanna İncili Hz. Îsâ'nın birçok defa Kudüs'e geldiğini kaydeder. İnciller'e göre Hz. Îsâ'nın dünyevî hayatı Kudüs'te sona erer ve yine buradan göğe yükselir. Hz. İsa'nın kabrinin olduğunu iddia ettikleri yere 326 yılında Kıyamet (Yeniden Doğuş, Kutsal Kabir) Kilisesini yapmışlardır.

<u>Kudüs’e Sahip Çıkmanın Önemi:</u>

- Cenab-ı Allah bu kutsal toprakların daima salih kimselerin yönetiminde kalmasını irade buyurmuş, fasık ve zorbaların hâkimiyetine geçen bu toprakların tekrar peygamberlerin veya peygamber mirasçılarının eline geçmesini istemiştir. Bunun için de sık sık bu bölgeye peygamberler gönderip onları uyarmıştır.
- Hz. Musa’dan sonra gelen ve İsrâiloğulları’na mensup birçok peygamberin (Davud ve ardından Süleyman’ın) bu topraklarda Allah’ın şeriatıyla güçlü bir devlet olarak hükmetmelerinin sebebi budur. Davud öncesinde de Allah İsrâiloğulları’nı tekrar küfre karşı cihat etme hususunda imtihan etmiş ve onlara Talut’u hükümdar olarak belirlemişti. Fakat onlar yine itaat etmeyip isyan ederek bu mukaddes topraklar uğruna savaşmaktan kaçınmışlardı.

- İşte bütün bu olaylar çerçevesinde, (Davud ve Süleyman'dan sonra) bu kutsal mekân ve toprakların mutlaka müslümanların yönetiminde olması gerektiğini anlıyoruz. Kâfir ve müşriklerin bu topraklar üzerinde velayet hakları olmamalıdır. Özellikle daha sonra Zekeriya ve Yahya'yı öldüren kitlenin bu topraklar üzerinde velayet hakkına sahip olamayacakları açıktır.
- Yahudiler bu topraklara Hz. Musa zamanında sahip çıkmayıp,
- **اِذْهَبْ أَنْتَ وَرَبُّكَ فَقَاتِلَا إِنَّا هَاهُنَا قَاعِدُونَ**
- ***"Git, sen ve Rabbin savaşın biz burada oturacağız"***[3] demişler ve bu kutsal mekânları korumaya yanaşmamışlardır.

[3] Maide, 24.

- Bu tutumlarının sonucunda da kutsal topraklar ellerinden alınmıştır. Hatta onlar bu yerleri koruma fırsatı ellerine birkaç kez geçmesine rağmen aynı isyan ve korkaklığı gösterdikleri için artık bu mescit ve çevresi hakkında hiçbir sahiplik iddiasında bulunamayacaklardır.
- Bu durumu Allah-u Teâla onlara çeşitli vesilelerle defalarca bildirmiştir. Buna rağmen çağımızda dünyayı fesada boğarak Filistin'i işgal edip bunca insanın kanına girmeleri, boşuna günah çıkartma gayret ve ikiyüzlülüklerinden başka bir şey değildir.

Kudüs'ün İslamlaşması:

- Allah-u Teâla, son peygamber Hz. Muhammed'e bu kutsal mekânı teslim etmek ve bu yerlerin kıyamete kadar onun ve ümmetinin elinde kalmasını temin etmek için onu İsra ve Miraç vasıtasıyla alıp oraya götürmüştür.
- İsra olayında bir devir teslim merasimi vardır. Allah-u Teala, İsra ve Miraç gecesinde bu mekânı bütün peygamberlerin ruhlarının şahitliğiyle Hz. Muhammed'e teslim etmiş, o da bu mübarek şehri ümmetine bir miras olarak devretmiştir.
- İslam fetihlerinin ve İslam'ı bütün insanlığa tebliğ maksadıyla Hicaz bölgesinden çıkarak dünyaya açılmanın ilk günlerinde, ulaşılması ve fethedilmesi gereken bir mekân olarak görülen Filistin ve özellikle Beytu'l-Makdis (Kudüs), fetih hareketlerinin başlangıcında İslam toprağı hâline getirilen ilk yerlerdendir.

Kudüs’ün Fethinin Müjdelenmesi:

- Rasûlullah, vefatı yaklaştığı günlerde Şeddad b. Evs’i muzdarip ve üzgün görüp onu teselli ederken şu ifadeleri dile getirmiştir:
- *“Âgâh olun! İnşâalah Şam yakında fetholunacaktır. Âgâh olun! İnşâalah Beytü’l-Makdis de yakında fetholunacaktır. Sen ve senden sonra da çocuğun orada inşâallah imamlar olacaksınız.”*[4]
- Rasûlullah’ın verdiği müjde tahakkuk etmiş ve Şeddâd hicretin 58. senesinde 75 yaşında vefat ettiğinde oraya defnedilmiştir. Kabri Mescid-i Aksâ’nın surlarının altındaki Bâbu’r-Rahme (Rahmet Kapısı) kabristanındadır.

---

[4] Makdisî, Fedâilu Beyti’l-Makdis, s. 69; Yakın ifadeler için bkz. Heysemî, Mecmau’z-Zevâid, IX, 683 (IX, 411) (no: 16150)

- Kudüs, 638 yılında Hz. Ömer tarafından Bizanslıların elinden alınarak İslam devletinin topraklarına dâhil edilmiştir.
- Kudüs'ün fethinden sonra Hz. Ömer Kudüs patriğinden kendisine Hz. Dâvûd'un mescidini göstermesini talep etmiştir. Patrik, Hz. Ömer'i Beytü'l-Makdis'teki bir kiliseye götürmüş ve buranın Hz. Dâvûd'un mescidi olduğunu söylemiştir. Hz. Ömer, patriğin yalan söylediğini, zira Rasûlullah'ın daha önce Hz. Dâvûd'un mescidini kendilerine tavsif ettiğini ifade etmiştir.
- Bunun üzerine Patrik bir başka kiliseyi göstermiş, Hz. Ömer, onu yine yalan söylemekle itham etmiştir. Daha sonra patrik Hz. Ömer ve arkadaşlarını Beytü'l-Makdis mescidine götürmüştür.
- Hz. Ömer, İsrâ gecesi Rasûlullah'ın girdiği kapıdan Mescide girmiştir. Mescidi gören Hz. Ömer, tekbir getirmiş ve şunları söylemiştir: "Allah'a yemin olsun ki burası, Rasûlullah'ın bize anlattığı Hz. Dâvûd'un mescididir ki kendisi geceleyin oraya yürütülmüştü."

- Sonra Rumların İsrâiloğullarına öfkelenerek mezbele haline getirdikleri bu mekânı Müslümanlarla birlikte temizlemiş ve Hz. Dâvûd'un mihrabında namaz kılmıştır.
- Hz. Ömer döneminde Beyti Makdis'in yerinde Mescidi Aksa inşa edildi. Mescidi Aksa daha sonra Emevi halifelerinden Abdülmelik bin Mervan zamanında genişletildi. Mescidi Aksa'nın hemen yakınında bulunan ve bugün Türkiye Müslümanları tarafından Mescidi Aksa zannedilen Kubbetu's-Sahra adlı mabed de Abdülmelik bin Mervan tarafından inşa ettirilmiştir.
- Şehir, tarihte zaman zaman Haçlı veya Yahudiler tarafından işgal edilmişse de bu işgaller kısa süreli olmuş ve Müslümanlar bu beldeyi kurtarmanın yolunu bulmuştur. 638 yılından 1099 yılına kadar İslam beldesi olarak kalan bu mübarek şehir, 461 yıl süreyle çok sayıda büyük ilim ve fikir adamı yetiştirmiş, büyük bir kültür merkezi hâline gelmiştir.

- 1099 yılına gelindiğinde Haçlı ordularınca işgal edilmiş ve 88 yıl işgal altında kalmıştır.
- Selahaddin el-Eyyubi 1187 yılında Kudüs'ü kuşattığında Beytü'l-Makdis'e beslediği sevgi sebebiyle bu mübarek beldeyi savaş felaketinden korumak istemiş, bunun için de birkaç kez çok elverişli şartlarla Haçlıları teslim olmaya davet etmiş ancak netice alamamıştır.

Kudüs ve Mescid-i Aksa'nın Fazileti

- Hz. Peygamber buyurdular ki:
- وَلاَ تُشَدُّ الرِّحَالُ، إِلَّا إِلَى ثَلاَثَةِ مَسَاجِدَ مَسْجِدِ الْحَرَامِ، وَمَسْجِدِ الْأَقْصَى وَمَسْجِدِي
- *"Ziyaretler ancak üç mekâna yapılır. Mescid-i Haram, Mescid-i Aksa ve benim bu mescidime"*[5]

---

[5] Buhari.

- Rasulullah buyurdular ki:
- لَمَّا فَرَغَ سُلَيْمَانُ بْنُ دَاوُدَ مِنْ بِنَاءِ بَيْتِ الْمَقْدِسِ، سَأَلَ اللَّهَ ثَلَاثًا:
- *"Süleymân Mescid-i Aksa'yı yaptığında Rabbinden üç şey istedi.*
- حُكْمًا يُصَادِفُ حُكْمَهُ،
- *Kendisine, kendi hükmüne denk gelecek hüküm vermesini istedi, (Rabbi) bu istediğini verdi.*
- وَمُلْكًا لَا يَنْبَغِي لِأَحَدٍ مِنْ بَعْدِهِ،
- *Kendisinden sonra hiç kimsenin ulaşamayacağı bir saltanat vermesini istedi, bu istediğini de verdi.*

- وَأَلَّا يَأْتِيَ هَذَا الْمَسْجِدَ أَحَدٌ لَا يُرِيدُ إِلَّا الصَّلَاةَ فِيهِ، إِلَّا خَرَجَ مِنْ ذُنُوبِهِ كَيَوْمِ وَلَدَتْهُ أُمُّهُ "
- *Bir de her kim, bu Mescid'de -yani Mescidi Aksa'da- namaz kılmak amacıyla evinden çıkarsa anasından doğmuş gibi günâhlarından sıyrılsın istedi.*
- فَقَالَ النَّبِيُّ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: «أَمَّا اثْنَتَانِ فَقَدْ أُعْطِيَهُمَا، وَأَرْجُو أَنْ يَكُونَ قَدْ أُعْطِيَ الثَّالِثَةَ»
- Rasulullah sonra şöyle dedi: *Rabbi ona ikisini verdi. Ben üçüncüsünü de vermiş olmasını ümit ediyorum.*[6]

---

[6] İbn Hanbel, Nesâi, Hakim.

- Rasulullah'ın câriyesi Meymune anlatıyor:
- قُلْتُ: يَا رَسُولَ اللَّهِ أَفْتِنَا فِي بَيْتِ الْمَقْدِسِ
- "Ey Rasulullah! Bize Mescidi Aksa hakkındaki hükmün ne olduğunu bildir" dedim. Rasulullah da şöyle buyurdu:
- أَرْضُ الْمَحْشَرِ وَالْمَنْشَرِ ائْتُوهُ فَصَلُّوا فِيهِ، فَإِنَّ صَلَاةً فِيهِ كَأَلْفِ صَلَاةٍ فِي غَيْرِهِ»
- *"Orası yeniden dirilme ve dağılma yeridir. Oraya (Mescidi Aksa'ya) gidin ve içinde namaz kılın. Oradaki bir namaz başka yerdeki bin namaza bedeldir*.
- قُلْتُ: أَرَأَيْتَ إِنْ لَمْ أَسْتَطِعْ أَنْ أَتَحَمَّلَ إِلَيْهِ؟

- Meymune: “Eğer oraya gidemezsek ne yapalım?” diye sordum. Rasulullah şöyle buyurdu:

- قَالَ: «فَتُهْدِي لَهُ زَيْتًا يُسْرَجُ فِيهِ، فَمَنْ فَعَلَ ذَلِكَ فَهُوَ كَمَنْ أَتَاهُ»

- *(Eğer oraya gidemezseniz) Kandillerinde yakılmak üzere oraya zeytinyağı gönderin. Kim böyle yaparsa oraya gitmiş gibi olur."*[7]

******

- Rasulullah buyurdular ki:

- *"Allah, Ariş ile Fırat arasını mübarek (bereketli) kılmış ve özellikle Filistin'i mukaddes kılmıştır."*[8]

---

[7] Ebu Davud, Salat, 14.
[8] Müslim, İman, 282.

- Rasulullah buyurdular ki:

- **الصَّلَاةُ فِي الْمَسْجِدِ الْحَرَامِ بِمِائَةِ أَلْفِ صَلَاةٍ وَالصَّلَاةُ فِي مَسْجِدِي بِأَلْفِ صَلَاةٍ وَالصَّلَاةُ فِي بَيْتِ الْمَقْدِسِ بِخَمْسِمِائَةِ صَلَاةٍ**

- *Mescid-i Haramdaki bir namaz yüz bin, benim mescidimdeki bir namaz bin namaz, beytü'l-makdis'teki bir namaz (başka mescitlerdeki) beş yüz namaza denktir.*[9]

---

[9] Heysemî, Mecmau'z-Zevâid, III, 675, (IV, 7), (No: 5873).

- Rasulullah buyurdular ki:
- صَلَاةُ الرَّجُلِ فِي بَيْتِهِ بِصَلَاةٍ،
- *"Bir adamın kendi evinde kıldığı namaza bir namaz sevabı verilir.*
- وَصَلَاتُهُ فِي مَسْجِدِ الْقَبَائِلِ بِخَمْسٍ وَعِشْرِينَ صَلَاةً،
- *Oturduğu beldenin sakinlerinin devam ettikleri camide kıldığı namaza yirmi beş kat sevap verilir.*
- وَصَلَاتُهُ فِي الْمَسْجِدِ الَّذِي يُجَمَّعُ فِيهِ بِخَمْسِ مِائَةِ صَلَاةٍ،
- *Cuma namazının kılındığı camide kıldığı namaza beş yüz kat sevap verilir.*
- وَصَلَاتُهُ فِي الْمَسْجِدِ الْأَقْصَى بِخَمْسِينَ أَلْفِ صَلَاةٍ،
- *Mescidi Aksa'da kıldığı namaza elli bin kat sevap verilir.*

- وَصَلَاتُهُ فِي مَسْجِدِي بِخَمْسِينَ أَلْفِ صَلَاةٍ،
- *Benim camimde kıldığı namaza da elli bin kat sevap verilir.*
- وَصَلَاةٌ فِي الْمَسْجِدِ الْحَرَامِ بِمِائَةِ أَلْفِ صَلَاةٍ
- *Mescidi Haram'da kıldığı namaza ise yüz bin kat sevap verilir"*[10]

---

[10] İbn Mace.

Müslümanlar-Yahudiler Arasındaki Vuku Bulacak Savaş:

- Rasulullah buyurdular ki:

- لَتُقَاتِلُنَّ الْيَهُودَ، فَلَتَقْتُلُنَّهُمْ حَتَّى يَقُولَ الْحَجَرُ: يَا مُسْلِمُ هَذَا يَهُودِيٌّ، فَتَعَالَ فَاقْتُلْهُ

- *Sizler muhakkak Yahudilerle savaşacaksınız ve onları öldüreceksiniz. Hatta taş bile şöyle diyecek: "Ey müslüman! Bu bir yahudidir, gel ve onu öldür."*[11]

---

[11] Müslim, Fiten, 81, 82 (No: 2920, 2921).

Kudüs Hakkında Bilinmesi Gereken 40 Şey:

- 1) Yüce Allah tarafından, etrafıyla birlikte mübarek kılınan Mescid-i Aksâ'nın bulunduğu kutlu şehir. Yeryüzünün Kabe'den sonra en eski ikinci ve en mukaddes üçüncü mescidinin mekânı. Kudüs her karış toprağında, nice peygamberlerin hâtırâsını ve izlerini taşıyan kutsal bir beldedir.
- 2) Üç dinin atası Hz. İbrahim, hanımı Hz. Sârâ ile Kudüs yakınlarındaki Sebu'da yaşamıştı. İkinci oğlu Hz. İshak burada doğdu ve 160 yaşında Kudüs yakınlarında vefât etti. Babası Hz. İbrahim'in el-Halil kasabasındaki mezarının yanına defnedildi. Hz. İshak, Yakup, Yusuf peygamberlerin ve Sârâ Annemizin kabirleri de buradadır.
- 3) Hz. Lut'un gençliği, Hz. İbrahim'le birlikte Kudüs'te geçmiş, daha sonra Lut Gölü yakınındaki kavme elçi olarak görevlendirilmişti.
- 4) Hz. Musa ve Hz. Harun israiloğullarıyla Mısır'dan çıkıp Kızıldeniz'i geçince Yüce Allah, Kudüs'e gitmelerini emretti. Hz. Muhammed

Mekke'den Medine'ye, Hz. Musa ve Hz. Harun Kâhire'den Kudüs'e hicret etmişti. Hz. Musa, mezarının Mescid-i Aksâ'ya yakın olması için niyazda bulunmuş ve duâsı kabul olunarak Mescid-i Aksâ yakınlarında vefât etmişti.

- 5) Hz. Davut, sapanıyla zâlim Câlut'u öldürdü. Muzaffer bir asker olarak şehre girdi. (Günümüzde de Filistinliler İsrâil'e karşı sapanla mücâdele veriyorlar) Hz. Süleyman, cinlerden ve insanlardan oluşan ordusu ile kurduğu hâkimiyeti, muhteşem bir saraydan yönetiyordu. Babasından aldığı taht şehrini yeryüzünün başkenti yaptı.
- 6) Hz. Süleyman'ın devâsâ mâbedi, Hz. Süleyman'ın emriyle cinler tarafından inşâ edildi.
- 7) Hz. Süleyman'ın imar ettiği bu kutlu şehir, Bâbil kralı Nabukadnezar (Buhtunnasar) tarafından m.ö. 587 tarihinde yakıldı, yıkıldı, yağmalandı, talan edildi. Yıllarca isyanlara, işgallere, ihtilâllere ve kanlı savaşlara mâruz kaldı. Halkı defalarca sürgüne gönderildi.

- 8) Hz. Zekeriya Kudüs'te testerelerle doğrandı, Hz. Yahya'nın başı kesildi.
- 9) Hz. Meryem, Mescid-i Aksâ'nın doğu tarafındaki hücresinde îtîkâfa çekildi. Odasındaki mihrapta Rabbinin gönderdiği yiyeceklerle rızıklandı.
- 10) Hz. İsa, komşu kent Beytüllahim'de bir mucize olarak babasız doğdu ve daha bebekken insanlarla konuştu. Evvelâ Celile'de sonra Kudüs'te insanları hak dine dâvet etti. 33 yaşına gelince de tıpkı Peygamber Efendimiz'in mîrâcı gibi o da bu kutlu şehirden Rabbinin katına yükseldi. Demek ki Kudüs, Rabbin makâmına yükselişin şehridir.
- 11) Peygamber Efendimiz hicretten sonra 17 ay boyunca, namaz kılarken Mescid-i Aksâ'yı kıble edindi. Yüzünü Kudüs'e döndü.
- 12) Peygamber Efendimiz Miraç yolculuğunda Burak'a binip Mekke'den Kudüs'e, Kudüs'ten arş-ı âlâya yolculuk yaptı. Medine'den

önce, Kudüs'e hicret etmişti. Kudüs, İsrâ (gece yolculuğu) mûcizesinin ikinci durağı, Miraç mûcizesinin birinci durağı oldu.

- 13) Kendisini sırtına alıp ufuk ötesine uçuran, Burak'ı Mescid-i Aksa'nın bir duvarına bağlamıştı.
- 14) Ve yine Peygamberimizin, nebîler nebîsi olup tüm enbiyaya imam olduğu yer de Kudüs'tü.
- 15) Kudüs Bâbillilerden sonra, m.s. 70 yılında Romalılar tarafından da ikinci büyük işgâli yaşadı. Halk tekrar uzak diyarlara sürüldü. Daha sonra m.s. 23 yılında Roma imparatoru Hadrian tarafından yeni baştan imâr edildi.
- 16) Bizans imparatoru Constantin ise, Kudüs'ü Hıristiyanlaştırdı, annesi Helen ile birlikte, putları yıktı, Kutsal Mezar kilisesini yaptırdı. Hz. İsa'nın bebekken yıkandığı taş beşiği, İstanbul'a. Beşiktaş'a taşıdı.
- 17) 638 yılında Halife Hz. Ömer'in tâyin ettiği İslam orduları başkumandanı Ebû Ubeyde b. Cerrah Kudüs'ü fethetti. Patrik

Sophronios şehrin anahtarlarını, Ebû Ubeyde'nin dâvetiyle Medine'den Kudüs'e gelen Hz. Ömer'e teslîm etti.

- 18) Kudüs fâtihi olarak şehre giren Halife Hz. Ömer, bir çöplük haline getirilmiş Mescid-i Aksâ'nın etrafını temizletti. Rasûlullah'ın ayak izinin bulunduğu o kutsal taşı (Hacer-i Muallak) bulmak için işçilerle beraber çalıştı. Ve kendi ismiyle de anılan Mescid-i Aksâ'yı, Hacer-i Muallaka'nın kıble tarafina yaptırdı. Halka İslamı öğretmesi için Ubâde b. Sâmit'i kadı tâyin etti.
- 19) Ubâde bin Sâmit ve Semân-ı Fârisî'nin mezarları bu şehirde bulunmaktadır.
- 20) Halife Hz. Osman, Silvan bahçeleri gelirlerini şehrin fakir halkına vakfetti.
- 21) Hz. Muaviye, Suriye vâlisi iken Halife Hz. Osman'ın katillerinin bulunup cezâlandırılması için Mısır fatihi Amr b. As ile Kudüs'te bir antlaşma yapmıştı. Yine Kudüs'te halkın biatını alarak halîfeliğini îlan etti.

- 22) Abdülmelik b. Mervan ve Süleyman b. Abdülmelik'de biat almak için Kudüs'ü tercih etmişlerdi.
- 23) Emevi halifesi Abdülmekil b. Mervan, 691 yılında Peygamberimizin mîrâca çıkarken bastığı kaya (sahra) üzerine, Kubbetüs-sahra'yı inşâ ettirdi. O gün bu gündür çoğu kişi onu Mescid-i Aksâ zannetti. Oğlu Velid b. Abdülmelik ise Mescid-i Aksâ'yı yeniden inşâ eden halife oldu.
- 24) Depremlerle zarar görmüş olan Mescid-i Aksa'yı Abbasi halifesi Ebû Câfer Mansur, yeniden inşâ ettirdi.
- 25) Abdurrahman Evzâi, Süfyânı Sevrî, Leys b. Sa'd ve Muhammed b. İdris eş-Şâfiî gibi mezhep imamları Kudüs'te okuttular derslerini, talebelerini burada yetiştirdiler.
- 26) Râbiatül Adeviyye, Bişr-i Hafi, Seriyyüs Sakatî gibi mâneviyat büyükleri de bu şehirde yaşadılar.

- 27) Sayısız işgâller, kıtlıklar, savaşlar, depremlerle zarar gören şehir, yeniden îmâr edilirken Kubbetüs-Sahra ve Mescid-i Aksâ'da Fâtımî halifesi tarafından yeniden îkâme edildi.
- 28) Selçukluların Kudüs'e hâkim oldukları 25 yıl içerisinde, Dünyanın dört bir yanından çok sayıda âlim, şehre akın akın gelmeye başladılar. İmam Gazzâli derslerinin bir kısmını burada verdi. Ebû Bekir İbnî Arabî 3 yıl boyunca burada kaldı. Kitaplarını burada yazdı.
- 29) Kara bulutlar 1099 yılında Kudüs üzerinde göründü. Leş kargaları gibi şehre üşüşen haçlı orduları, Fâtımîlerin hâkimiyetindeki Kudüs'ü işgâl ettiler. Sokaklar et yığını hâline geldi. İnsanın başını ağrıtacak derecede kan kokusu, günlerce Kudüs semâlarından gitmedi. Haçlılar, tüm Müslüman ve Yahudileri katlettiler.
- 30) Nûreddin-i Zengi, Kudüs'ü esâretten kurtarmadan uyumayı kendisine haram etti. Kurtuluş hediyesi olarak kutlu mâbede takdim etmek üzere Mescid-i Aksâ için bir minber dahi hazırlamıştı.

- 31) 1185 yılında Kudüs krallık ordusunun Kahire'den Şam'a giden bir Müslüman kervanına saldırmasıyla başlayan harekât, Selahaddin Eyyûbi'nin iki yıl sonra Kudüs'le birlikte 52 şehri fethetmesiyle sonuçlandı. Miraç kandilinde Selahaddin Eyyûbi Kudüs'e girdi.
- 32) Kudüs 1099 yılında Haçlıların ilk işgâlinden îtîbâren 145 yıl sonra Müslümanların eline geçti.
- 33) Memlûk sultanı Muhammed b. Kalavun, 40 yıldan fazla hüküm sürdüğü için, şehri yeniden îmâr etti.
- 34) Memlûkler Kudüs'ü değil, kendilerini bile koruyamaz olunca 1517 yılında Kahire'deki Memlûk hâkimiyetine son veren Yavuz Sultan Selim, Kudüs'e de hâkim oldu.
- 35) Kânûnî Süleyman Han, Mescid-i Aksâ çevresine surlar yaptırdı.
- 36) 1799 da Gazze, Remle ve Safed'i işgâl eden Napolyon, Cezzar Ahmed Paşa'ya mâğlup olunca arkasına bile bakmadan kaçtı.
- 37) 1870 lerden sonraki Yahudi göçleri, Kudüs'ün dengesini bozdu.

- 38) Sultan 2. Abdülhamid, siyonizmi ve Filistin'e Yahudi göçünü engellemek için yoğun çaba sarf etti. Bu arada şehri yeni baştan îmâr etti.
- 39) 1917 Kudüs için felâket yılı oldu. 11 Aralıkta İngiliz askerler Kudüs'e girdi. Böylece Kudüs'teki Müslüman hâkimiyeti de sona erdi.
- 40) Nihâyet 1948 de İsrail Devleti kuruldu. Böylece Ortadoğu'yu kan gölüne çevirecek Filistin-İsrail mücâdeleleri başlamış oldu.

1917-1948 Yılları Arası:

- İngilizlerin 1918'de Filistin topraklarını işgal etmeleri zamanın Mekke şerifi ve bugünkü Ürdün krallığının kurucusu Şerif Hüseyin'in yardımıyla oldu.
- İngiliz dışişleri bakanı Arthur Balfour tarafından, 1917'de Filistin toprakları üzerinde bir Yahudi devleti kurdurulacağı yolunda bir deklarasyon yayınlandı. Çok geçmeden, İngilizler Filistin topraklarını işgal ettiler.
- İngiliz işgali, 24 Temmuz 1922 tarihinde, bugünkü Birleşmiş Milletler konumunda olan Milletler Cemiyeti tarafından onaylandı ve Filistin toprakları resmen İngilizlerin vesayetine verildi. İngiliz işgalinden sonra Yahudilerin Filistin topraklarına göçü de hızlandı. İşgal yönetimi, Yahudilerin bu topraklara yerleşebilmeleri için her türlü imkânı hazırlıyordu.

- Bunun yanı sıra işgalle birlikte katliamlar, sürgünler ve haksızlıklar da başladı. İngiliz işgalciler bir yandan Müslümanları öldürerek mülklerini ellerinden alırken, diğer yandan Yahudilerin bu topraklardan mülk edinmelerini ve yerleşmelerini kolaylaştırıyorlardı. Filistinli Müslümanlar, işgal yönetimine ve Yahudi göçüne karşı mücadele ettiler. Bu doğrultuda zaman zaman ayaklanmalar gerçekleştirildi. Filistinliler mücadelelerini organize için örgütler de kurdular.
- İngilizler yerlerine Yahudileri bırakarak, 1947'de Filistin'den çekilmeye başladılar. Bunun hemen arkasından, kendi devletlerini kurabilmek için bir iç çatışma başlattılar.
- Birleşmiş Milletler Genel Kurulu 1947'de Filistin topraklarının Araplarla Yahudiler arasında paylaştırılmasına dair bir karar aldı. 181 sayılı bu karar, Filistin topraklarının % 55'ini ve verimli kısımlarını Yahudilere, genellikle verimsiz ve çölden ibaret % 45'ini de Araplara veriyordu.

- Yahudilerin çıkardıkları tedhiş olayları ve iç savaş sebebiyle İngilizler, 1948'de Filistin topraklarından tamamen çekildiler. Bunun ardından Yahudiler, BM'in kendilerine verdiği toprakların üçte biri oranında daha toprak işgal ederek 14 Mayıs 1948'de İsrail devletinin kuruluş deklarasyonunu yayınladılar. İsrail'in kuruluşu ve bu kuruluşun 181 sayılı BM Genel Kurulu kararına dayandırılmasıyla 960 bin Filistinli Arap evsiz, mülteci durumuna sokuldu.

<u>İsrail'in Mescid-i Aksa'yı Yıkma Çabaları:</u>

- 6 Haziran 1967'de işbirlikçi Arap ve Arap olmayan bölge rejimlerinin ihaneti ve Batılı emperyalist devletlerin destek ve yardımı neticesinde, Siyonist işgalciler tarafından Kudüs'ün tamamı işgal edilerek, Müslümanların ilk kıblesi Mescid-i Aksa da mahzun ve tutsak hale getirilmiştir.
- Elbette sadece mahzun ve tutsak olan Mescid-i Aksa değildir; Mescid-i Aksa ile birlikte Kubbetu's-Sahra'nın da içinde bulunduğu Harem-i Şerif, Kutsal belde, Peygamberler şehri Kudüs, Filistin ve hatta bütünüyle bir İslam dünyası tutsak ve mahzun bir haldedir. Ne yazık ki, 19. yüzyılın sonlarından itibaren İslam dünyasına yönelik başlayan istila ve işgal, bütünüyle İslam ümmetini de tutsak ve mahzun hale getirmiştir.

- Siyonistler kendi inançları gereği, Mescid-i Aksa'nın Süleyman heykelinin, diğer adıyla Siyon mabedinin bulunduğu yere yapılmış olduğunu iddia etmekte ve Mescid-i Aksa'yı yıkarak onun yerine Süleyman heykeli dikmek istemektedirler. Bu amaçla da, Mescid-i Aksa'yı yıkmak için de, insanlık dışı her türlü hile ve tuzağa başvurmaktadırlar.
- Yahudi inanışına göre Süleyman Mabedi, yerini Tanrının seçmiş olduğu ve onun istemesiyle Kral Süleyman tarafından yaptırılan Kudüs'deki mabettir. Bu mabedin Yahudiler nezdindeki adı Bet-Hamikdaş'tır (Kutsal Ev). Birçok defa tahribata uğrayan ve en son M.S. 70 yılında Romalılar tarafından tamamen yıkılan Süleyman Mabedi'nden geriye bugün sadece "Ağlama Duvarı" olarak da anılan batı duvarı kalmıştır. Bu duvar da bugün Mescidi Aksa ile bitişik durumdadır.
- Süleyman Mabedi'nden kalan batı duvarı Yahudiler için önemlidir. Adı, İbranice'de "Kotel"dir. Yahudiler, bu duvarın önünde Mabedin durumu

için ağıt yakarlar ve en kısa zamanda yeniden inşa edilmesi için dua ederler.

- Yahudiler, 1967 yılındaki savaş sonucunda Kudüs'e tamamen hakim olmalarına rağmen Mescid-i Aksa'yı yıkıp yerine Süleyman Mabedi'ni tekrar inşa etmemişlerdir.
- Bunun iki nedeni vardır. Bunlardan biri Müslümanların tepkisi, diğeri ve en önemlisi Yahudiliğin Mesihçi karakteridir. Ortodoks Yahudiliğe göre Süleyman Mabedi'nin yeniden inşa edilmesi, Mesih'in gelmesine bağlıdır. Mesihin gelmesinden önce girişilecek böyle bir faaliyet, kimi dinî otoritelerin tepkisini çekecek, din ile devlet karşı karşıya gelecektir. Bu nedenle tamamı olmasa da bazı dini çevreler, şimdilik Süleyman Mabedi'ni yeniden inşa etme teşebbüsünde bulunmaktan kaçınmaktadırlar. Ancak pek çok din adamı yanında siyonistlerin büyük ekseriyeti bu görüşü paylaşmamaktadır.

- Yahudiler Mescid-i Aksa'yı yıkmaya yönelik ilk denemelerini 21 Ağustos 1969 tarihinde Denis Ruhan adlı fanatik bir Siyonist'in, Mescid-i Aksa'yı yakma girişiminde bulunmasıyla gerçekleştirmişlerdir. Bu olayda, Mescid-i Aksa büyük zarar görmüş ve Mescid'in tarihi minberi tamamen yanarak yok olmuştur.
- Daha sonraki yıllarda da, Siyonist terör devletinin teşvik ve yardımıyla bu tür bireysel sabotaj ve saldırılar artarak devam etmiştir. Bu saldırı ve sabotajların en kanlılarından birisi ise 8 Ekim 1990 tarihinde gerçekleştirilmiştir. Eli kanlı Siyonistler tarafından bu saldırıda 30 Müslüman şehid edilmiş, 800 Müslüman ise yaralanmıştır.
- Mescid-i Aksa'yı yıkmak için yapılan bireysel saldırıların yanında, işgalin ilk günlerinden itibaren Siyonist işgalci devlet de çeşitli girişimlerde bulunmaktadır. Bu yıkım girişimlerinin en ciddi olanı Mescid-i Aksa'nın altında tünel kazma faaliyetleridir. Bu tünel

faaliyetleri Mescid-i Aksa ile Kubbetü's-Sahra'nın da içinde bulunduğu Harem-i Şerif bölgesinin tam altında gerçekleştirilmektedir.

- İşgalci İsrail, kazılan tünelin amacının farklı olduğunu söylese de, tünelin kazılmasındaki asıl amaç, Mescid-i Aksa'nın altında çukurlar şeklinde boşluklar oluşturmak ve ilerleyen yıllarda bu mukaddes mabedin kendiliğinden çökmesini sağlamaktır. Ne yazık ki, Siyonist terör devletinin, diğer dinlerce de kutsal sayılan bu mekâna yönelik gerçekleştirdiği bu vahşice eylemine, kimi bölge ülkelerinden ve uluslararası bazı kuruluşlardan çok cılız tepkiler gelmiştir.
- Eğer Müslümanlar sorumluluklarının gereğini yerine getirmezlerse bu tehdit, Siyonistlerin batıl itikatlarınca kutsal sayılan Siyon mabedi ya da Süleyman heykeli Mescid-i Aksa'nın yerine dikilinceye kadar devam edecektir.
- Irkçı Siyonistlerin Mescid-i Aksa'yı yıkma amacının yanında başka amaçları vardır; bu amaçlardan belki de en önemlisi, dünya

Müslümanlarının Kudüs'le olan gönül bağını devam ettiren bu kutsal mabedi ortadan kaldırmaktır. Bu amacın gerçekleştirilmesi için Siyon mabedi ve Süleyman heykeli efsanesinden de yararlanılmaya çalışmaktadırlar. Bilindiği üzere Filistin davasına İslâm ümmeti nezdinde kutsiyet kazandıran en önemli unsur, o toprakların bağrında barındırdığı kutsal Mescid-i Aksa'dır. İşgalci Siyonist güçler bu kutsal mabedin ortadan kaldırılması durumunda Müslümanların bu davaya öncelik vermelerinin en önemli sebebinin ortadan kaldırılmış olacağını ummaktadırlar.